

Bilaga 1

Kostnader och risker vid införande av kostnadsfria färdtjänstresor för elever mellan 7-19 år under sommaren 2024

Antal färdtjänstberättigade i ålder 7-19 år

Enligt statistik för färdtjänstberättigade i Enköpings kommun finns det 18 färdtjänstresenärer i åldersgrupp 7-19 år. De 26 som Funktionsrätt Enköping syftar på i sin skrivelse kan vara alla färdtjänstresenärer under 19 år. En del av den gruppen är också under 7 år och räknas därför inte in i frågeställningen.

Förutsättningar

Enköpings kommun har idag 18 ungdomar mellan 7 och 19 år där alla har färdtjänstillstånd som löper över hela sommaren. 9 av dessa ungdomar har tillstånd med specialfordon (rullstolsbuss). Startavgiften som kommunen betalar är mycket högre på dessa fordon vilket gör resor med specialfordon extra kostsamma för kommunen.

8 stycken av de färdtjänstberättigade ungdomarna har även tillstånd för ledsagare som får följa med på färdtjänstresor. Alla färdtjänstberättigade i kommunen har möjlighet att ta med en medresenär utan extra avgift, sedan beslut i fullmäktige för taxor 2023.

Enköpings färdtjänstområde är indelat i två zoner med olika taxor för egenavgiften. Zon 1 är resor inom kommungränsen där resan kostar 45 kronor för resenären. Zon 2 är resor upp till 25 km utanför kommungränsen och dessa resor kostar resenären 25% av taxameterbeloppet med ett maxbelopp på 185 kronor. Det finns inte, som i många andra regioner och kommuner, någon

gräns för hur många färdtjänstresor resenärer får resa eller hur många personer resenären får ta med. I Enköpings kommuns riktlinjer får fler än en medresenär följa med i mån av plats och ska då betala samma belopp som den färdtjänstberättigade.

Kostnader

Det är svårt att förutse hur mycket ungdomarna kommer att resa i sommar. Om vi ser till hur resandet var sommaren 2023 så gjordes totalt 84 resor av resenärer mellan 7–19 mellan 1 juni och 31 augusti. Den totala kostnaden för dessa färdtjänstresor var 71 690 kr. Den summan inkluderar även den del som resenärer betalat själva (egenavgift). Den största delen av kostnaden var för resor till zon 2.

Kostnad för 18 elever 1/6-31/8 2023	Zon 1			Zon 2			Total kostnad, kronor
	Antal resor	Kostnad för kommunen	Avgift för resenären	Antal resor	Kostnad för kommunen	Avgift för resenären	
Med vanlig personbil	11	4 406	565	50	52 145	2 805	59 921
Med specialfordon	23	11 189	880	0	0	0	12 069
	-	15 595	1 145	-	52 145	2 805	71 690

Hur resandet kommer att se ut under sommaren 2024 är svårt att förutse. Enköpings kommun har inte någon begränsning för hur många färdtjänstresor som får nyttjas. Egenavgifterna bidrar troligen till att färdtjänstkunder inte reser mer än de behöver, speciellt till zon 2. I teorin är det möjligt att nyttja sin färdtjänst flera gånger per dag.

Utifrån siffrorna från sommaren 2023 har vi uppskattat tre olika scenarion; högt, medel eller lågt antal resor där det låga antalet resor motsvarar 2023-års resor. Tabellen visar den totala kostnaden (kommunens kostnad och resenärens egenavgift) och vad det kostar kommunen i förlorade intäkter. Det lägre beloppet är om alla resor sker inom zon 1 och det högre beloppet om alla resor går till zon 2.

Scenario	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
	Högt antal resor	Medelhögt antal resor	Lågt antal resor
Resandet	2 resor per dag	4 resor per vecka	2 resor per månad
Antal resor	ca 3200 resor	ca 1000 resor	ca 100 resor

Scenario	Scenario 1 Högt antal resor	Scenario 2 Medelhögt antal resor	Scenario 3 Lågt antal resor
Total kostnad för resor, inklusive egenavgift*	540 000 – 1 750 000 kr	170 000 – 540 000 kr	20 000 - 55 000 kr
Förlorade intäkter (egenavgifter) som kommunen behöver finansiera	144 000 – 592 000 kr	45 000 – 185 000kr	4 500 - 18 500 kr

* Uppskattning

Risker

Kostnadsfria färdtjänstresor kommer troligen göra att resandet ökar, kanske speciellt till zon 2. Värt att beakta är att hälften av ungdomarna har tillstånd med specialfordon. Specialfordon har taxibolaget få av och det kan bli brist på dessa under rusningstider vilket gör att det blir en längre väntetid även för vanliga färdtjänsten.

Färdtjänstberättigade i kommunen får ta med fler än en medresenär om det finns plats i bilen. Dessa extra medresenärer ska enligt gällande taxa och riktlinjer betala samma avgift som den färdtjänstberättigade. När alla färdtjänstresenärer får ta med flera medresenärer avgiftsfritt innebär det att det snabbare blir fullt i bilarna och möjligheten för förare att samköra resor minskar. Det i sin tur kan leda till brist på bilar. Fler medresenärer leder till högre kostnader för kommunen.

En annan risk är att anhöriga kan utnyttja barnets eller kompisens färdtjänst. Vill man göra en utflykt utnyttjas dennes färdtjänst för att kunna åka gratis taxi till resmålet istället för egen bil eller med kollektivtrafik.

Sjukresor är i dagsläget dyrare än färdtjänst och vi ser ibland att färdtjänstkunder använder färdtjänst när de ska till sjukvårdsinrättningar istället för att betala för sjukresa. Med kostnadsfria resor kan fler komma att åka färdtjänst till en adress nära en sjukvårdsinrättning istället för en betydligt mer kostsam sjukresa. En sjukresa skulle dessutom regionen ha bekostat istället för kommunen.